

Asia: VN/31908/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (sairaalat)

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit leikkaustoimintaa koskevista muutosehdotuksista (terveydenhuoltolaki 45 §)

-

Kommentit kiireellisen hoidon tarpeen arviota ja kiirevastaanottotoimintaa koskevista säännösehdoista (terveydenhuoltolain 50 §:n 1 ja 2 momentti)

-

Kommentit monierikoisalaisen ympärivuorokautisen päivystyksen keskittämistä koskevista säännösehdoista (terveydenhuoltolain 50 §:n 3-5 momentit ja voimaannpanolain 59 §:n kumoaminen)

-

Kommentit ympärivuorokautista perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystystä koskevista sääntelyehdoista (terveydenhuoltolain 51 §:n 6 momentti)

-

Mahdolliset muut hallituksen esitystä koskevat kommentit

-

Kommentit muista säädösmutosehdoista

-

Kommentit esityksen vaikutusarvioista

-

Tiivistelmä annettavan lausunnon sisällöstä

Lapin ammattikorkeakoulun näkökulmasta lakimuutos nostaa esille merkittävän huolen harjoittelupaikkojen riittävydestä. Kemin sairaala on tärkeä osa Lapin ammattikorkeakoulun Kemin

kampuksen sosiaali- ja terveydenhuollon yksikköä, jossa koulutetaan sairaanhoitajia myös suosituissa kansainvälisessä Nursing-ohjelmassa. Nursing-ohjelma tuo Suomeen ja pohjoiseen tarvittavia kansainvälisiä osaajia. Pitkällä aikavälillä toimintojen karsiminen johtaa opiskelijoiden harjoittelupaikkojen vähenemiseen, mikä johtaa osaavan työvoiman saatavuuden heikentymiseen alueella. Osaavan henkilöstön saatavuus puolestaan vaarantaa lakimuutoksen tavoitteena olevan laadukkaan terveydenhuollon saatavuuden Meri-Lapin kasvavassa teollisuuskeskittymässä, sekä Lapissa.

Nähdäksemme lakimuutoksen vaikutusarvioita ei ole tehty riittävän huolellisesti. Pidämme erittäin huolestuttavaa sitä, että esityksessä rinnastetaan harjoittelupaikat potilaspaikkoihin. Lisäksi esityksessä tuodaan esille, että sairaaloiden työnjaon ja päivystyksen muutosten vaikutuksia arvioitaessa lain muutos ei aiheuta merkittäviä hankaluuksia tai vaikeuksia harjoittelupaikkojen saamisessa laajoilta hyvinvointialueilta. Tämä ei pidä kaikilta osin paikkaansa huomioiden opiskelijoiden asuminen ja sijoittuminen alueilla, esimerkiksi pitkien etäisyyksien Lapissa. Esitetty muutos tarkoittaa harjoittelujen keskittymistä yliopisto- ja keskussairaaloihin, mikä vähentää harjoittelujen toteutumista pienillä paikkakunnilla, joissa ei esimerkiksi ole sairaanhoitajatutkinnon osalta EU direktiivin mukaisia harjoittelupaikkoja, vaan opiskelija joutuu matkustamaan päivittäin pitkiä matkoja harjoittelupaikkaan tai vuokraamaan asunnon harjoittelupaikkakunnalta.

Harjoittelupaikkojen määrän varmistamiseksi hyvinvointialueille tulisi sisällyttää velvollisuus järjestää tarvittava määrä alan opiskelijoille harjoittelupaikkoja, jotka edistävät osaamisen kehittymistä ammatin edellyttämällä tavalla. Harjoittelupaikkatarvetta kartoitetaan ja riittävyttä seurataan vuosittain yhteistyössä hyvinvointialueiden ja ammattikorkeakoulujen kanssa, ja raportoidaan sosiaali- ja terveysministeriöön. Harjoittelupaikkojen määrän lisäksi myös sisällöllinen osaamisen kehittyminen vaikuttaa siihen, mitä harjoittelupaikkoja tarvitaan. Esimerkiksi sairaanhoitajien osalta EU direktiivi ohjaa harjoittelupaikkojen valintaa.

Tällä hetkellä avoimena ja kehitettävänä OKM:n ja Jotpan hankkeiden kautta on EU- ja ETA-maiden ulkopuolella sairaanhoitajan tutkinnon suorittaneiden laillistamisen polku. Siihen liittyy olennaisesti myös harjoittelut, jotka ovat yksilöllisesti räätälöityjä laillistamista hakevan sairaanhoitajan osaamisen mukaisesti. Näiden harjoittelupaikkojen saaminen on edellytys laillistamisen etenemiselle, joten tämän voisi myös nostaa esille laissa.

Lapin ammattikorkeakoulun Kemin yksikkö tekee laadukasta ja vaikuttavaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotyötä sosiaali- ja terveyspalveluiden alueella. Kemin sairaalan toimintojen karsimisella on välittömiä negatiivisia vaikutuksia myös Lapin ammattikorkeakoulun ja Meri-Lapin alueen TKI-toimintaan.

Kommentit sosiaalipäivystystä koskevasta erillisestä muistiosta

-

Herva Lauri
Lapin ammattikorkeakoulu